

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1498)

217. posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
w dniu 3 listopada 2004 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 31 maja 2001 r. (druk nr 817).
2. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, sporządzonej w Brukseli dnia 26 lipca 1995 r., Protokołu do Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r., sporządzonego w Dublinie dnia 27 września 1996 r., Protokołu w sprawie interpretacji w trybie orzeczenia wstępnego przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r., sporządzonego w Brukseli dnia 29 listopada 1996 r. oraz Drugiego Protokołu do Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r., sporządzonego w Brukseli dnia 19 czerwca 1997 r. (druk nr 818).
3. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie zniesienia wiz dla uchodźców, sporządzonego w Strasburgu dnia 20 kwietnia 1959 r. (druk nr 819).
4. Stanowisko komisji w sprawach omawianych na posiedzeniu poświęconym współpracy transgranicznej i funkcjonowaniu euroregionów w Polsce.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 05)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Zbigniew Kulak)

(Brak nagrania)

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

...Witam przedstawicieli departamentu prawnego tego resortu, panią Bożenę Sadowską i pana Jana Węgrzyna. Witam przedstawiciela Ministerstwa Spraw Zagranicznych, pana Piotra Ogonowskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego, naszego częstego gościa. Witam osoby z Ministerstwa Sprawiedliwości, a mianowicie sekretarza stanu, pana Andrzeja Grzelaka, oraz Cezarego Michalczuka, prokuratora w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Prawa Europejskiego.

Nasze posiedzenie rozpoczynamy o dość nietypowej godzinie. Początkowo planowaliśmy to posiedzenie na godzinę 9.00. Jednak wydarzenia w parlamencie spowodowały, że właśnie na godzinę 9.00 wszyscy posłowie i senatorowie są zaproszeni do sali plenarnej Sejmu. Ponadto trwa gorączka wyborcza czy raczej jest końcówka gorączki wyborczej w Stanach Zjednoczonych. W związku z tym ja również pozwoliłem sobie przygotować dwie wersje wystąpienia, bo jeszcze nie ma rozstrzygnięcia – może nastąpi ono w trakcie trwania posiedzenia komisji. Jeżeli ktoś z państwa dowiedziałby się, kto wygrał, to proszę o przekazanie, może nawet w trakcie obrad komisji, tej informacji.

Przystępujemy do punktu pierwszego: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 31 maja 2001 r.

W tej sprawie dysponujemy wieloma materiałami, na przykład drukiem senackim nr 817, opinią Biura Legislacyjnego i innymi dokumentami. Jak już wspomniałem, organami właściwymi do referowania tego zagadnienia są MSZ i MSWiA.

Nie wiem... Kto z panów chciałby zabrać głos jako pierwszy?

Przedstawicie MSWiA, proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Paweł Dakowski:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Protokół przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w maju 2001 r., uzupełnia Konwencję Narodów Zjednoczonych prze-

ciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 15 listopada 2000 r.

Związanie się Rzeczypospolitej tym protokołem będzie stanowił wyraz zdecydowanego poparcia celów, które przyświecały jego przyjęciu i konwencji, której Polska była inicjatorem. Ma to istotne znaczenie w związku z koniecznością wzmożenia przez państwa wysiłków zmierzających do skutecznego zapobiegania i zwalczania przestępczości związanej z nielegalnym wytwarzaniem i obrotem bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją. Można to będzie osiągnąć dzięki ustanowieniu odpowiednich środków zapobiegawczych, a w szczególności wprowadzeniu i egzekwowaniu procedur znakowania broni palnej, pozbawianiu jej cech bojowych, wydawaniu zezwoleń na eksport, import i tranzyt broni palnej, a także dzięki współpracy międzynarodowej polegającej na przykład na wymianie informacji i doświadczeń, współdziałaniu o charakterze naukowo-technicznym i szkoleniowym.

W zakresie stosowania protokołu pozwoli to również na rozszerzenie kręgu państw, z którymi Rzeczypospolita – na skutek zawarcia umów dwustronnych o zwalczaniu przestępczości – ma podstawy prawne do współdziałania w zakresie ścigania przestępczości. Zadaniem protokołu jest również promowanie, ułatwianie i wzmacnianie współpracy pomiędzy państwami stronami w celu zapobiegania zwalczania i eliminowania nielegalnego wytwarzania i obrotu bronią palną, jej częściami oraz amunicją.

Związanie się Rzeczypospolitej tym protokołem nie spowoduje konieczności dokonania zmian w krajowym porządku prawnym, a także nie pociągnie za sobą dodatkowych kosztów dla skarbu państwa. Jednocześnie chcę powiedzieć, że Komenda Główna Policji została wyznaczona na organ odpowiedzialny za wprowadzenie tego prawa.

Oczywiście strona rządowa gorąco rekomenduje przyjęcie przez komisję tejże ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych chciałby jeszcze coś dodać?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych**

Piotr Ogonowski:

Nie. Sprawa jest chyba oczywista. Polska była głównym inicjatorem na forum ONZ zawarcia konwencji podstawowej, do której ten protokół stanowi uzupełnienie. Negocjacje nad nim rozpoczęły się w zasadzie równoległe z pracami nad konwencją, chociaż przystępujemy do niego dopiero teraz.

Tak więc w pełni popieramy ten wniosek i prosimy o jego przyjęcie. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Dysponujemy opinią Biura Legislacyjnego. W ostatnim zdaniu tej opinii jest stwierdzenie, że ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Czy pani mecenas chciałaby coś jeszcze dodać, zwłaszcza jeśli jakaś myśl pojawiła się już po napisaniu tego dokumentu?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie. Dziękujemy.

Otwieram dyskusję.

Pierwszą wątpliwość pozwolę sobie zasygnalizować sam. Mam na myśli kwestię, którą znalazłem w uzasadnieniu do wersji sejmowej, do druku nr 3198. Prosiłbym o wyjaśnienie wątpliwości, które są w nim podnoszone. Chodzi mianowicie o broń palną z tłumikami, a właściwie o same tłumiki. Sądzę, że jest w tej kwestii pewna niekompatybilność prawa europejskiego z naszym prawem. Nie wiem, czy ta sprawa będzie wyjaśniona, czy będzie uporządkowana jakąś kolejną nowelizacją w naszym prawie? Jest na ten temat kilka zdań w uzasadnieniu do druku sejmowego. Prosiłbym może o parę słów na ten temat.

Teraz jednak proszę panów senatorów o dalsze pytania i może zablokujemy wszystkie wątpliwości.

Kto jeszcze chciałby zadać pytanie, wypowiedzieć się w tej sprawie?

Nie widzę chętnych. Wobec tego proszę o odpowiedź.

Proszę się przedstawić.

**Zastępca Dyrektora Biura Prawnego
w Komendzie Głównej Policji
Marek Enerlich:**

Marek Enerlich, Biuro Prawne Komendy Głównej Policji.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Protokół, jak wynika z samej jego nazwy, obejmuje nie tylko broń i jej części – takimi terminami posługujemy się w naszym prawie – ale mówi również o komponentach. I to o ten element zakres regulacji jest szerszy niż w naszym prawie. W tym mieszczą się tłumiki czy inne urządzenia zmniejszające huk. W tej chwili wytwarzanie tłumików u nas też jest ograniczone. Myślę, że chyba nie ma przeciwwskazań do tego – a wręcz jest to dobre rozwiązanie – żeby objąć komponenty, na przykład tłumiki, ograniczeniami podobnymi do tych, które obowiązują w przypadku istotnych elementów broni czy ogólnie całej broni. Uważam, że ten element też powinien być poddany ścisłej kontroli.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Ale zdecydujemy o tym, nowelizując jakąś ustawę, czy zdecyduje o tym resort na podstawie wewnętrznych przepisów?

**Zastępca Dyrektora Biura Prawnego
w Komendzie Głównej Policji
Marek Enerlich:**

Protokół nakłada obowiązek znakowania tych elementów i przechowywania informacji. Jeżeli parlament zdecyduje o przyjęciu tego protokołu, wówczas policja bę-

dzie zobowiązana do przechowywania informacji na temat produkowanych czy będących w obrocie komponentów, w tym przypadku tłumików.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dobrze. Dziękuję bardzo.
Czy...

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Paweł Dakowski:**

Przyjęcie protokołu jakby z automatu nakłada na policję, która jest wykonawcą i bierze na siebie odpowiedzialność za wprowadzenie tego protokołu, obowiązek wprowadzenia całej procedury, w wyniku której części, broń, komponenty będą znakowane i informacja o nich będzie przechowywana w Komendzie Głównej Policji. Dlatego też nie widzimy potrzeby wprowadzania osobnego aktu prawnego, który określałyby te zasady. Są one wyraźnie zawarte w tymże protokole. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Czy są jeszcze jakieś pytania?
Czyli przyjmujemy, że na przykład kwestia przywracania cech użytkowych zabytkowej broni palnej też będzie uregulowana w tym momencie, czy tak?
(Wypowiedź poza mikrofonem)
Jeszcze jeden taki element, który też jest zawarty w tym uzasadnieniu: przywracanie cech użytkowych broni zabytkowej.

**Zastępca Dyrektora Biura Prawnego
w Komendzie Głównej Policji
Marek Enerlich:**

Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, może z drugiej strony będzie to łatwiej wytłumaczyć. Pozbawienie broni palnej cech użytkowych polega na takim jej przerobieniu, żeby nie nadawała się do oddania strzału. Jest to albo przewiercenie lufy, albo pozbawienie iglicy. Jeśli chodzi o przewiercenie lufy, to jest to operacja, którą można przeprowadzić tylko raz. Później można co najwyżej lufę wymienić i wtedy moglibyśmy mówić o przywróceniu cech użytkowych. Podobnie jest w przypadku iglicy. Chodzi o wymianę elementów, wymianę części, czyli de facto można mówić o złożeniu nowej broni.

(Głos z sali: Jeżeli chodzi o broń zabytkową. Jest ona również ujęta...)

Tak. To jest tak samo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Jest to odwrotna kolejność, ale o tym też mówimy.
Dobrze. Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze pytania ze strony państwa senatorów?

Możemy przystąpić do głosowania nad tym punktem.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem ustawy o ratyfikacji protokołu przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną itd. (6)

(*Głos z sali*: Wszyscy państwo senatorowie: 6 osób.)

O, chyba że pan senator Wielowieyski też będzie za.

No, nie wie, o co chodzi.

(*Senator Andrzej Wielowieyski*: Panie Przewodniczący, melduję się i odmeldowuję, bo jestem sprawozdawcą na górze.)

Dziękuję bardzo.

A może pan senator Wielowieyski wie, kto wygrał wybory w Stanach Zjednoczonych?

(*Senator Genowefa Ferenc*: Na razie prowadzi Bush.)

Dziękuję.

Przystępujemy do drugiego punktu naszego posiedzenia, którego dotyczy druk senacki nr 818. Chodzi o ratyfikację Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, sporządzonej w Brukseli dnia 26 lipca 1995 r., Protokołu do Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z 26 lipca 1995 r., sporządzonego w Dublinie 27 września 1996 r., Protokołu w sprawie interpretacji w trybie orzeczenia wstępnego przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z 26 lipca 1995 r., sporządzonego w Brukseli 29 listopada 1996 r. oraz Drugiego Protokołu do Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 r., sporządzonego w Brukseli 19 czerwca 1997 r.

Kompetentnymi w tej kwestii są przedstawiciele MSZ i Ministerstwa Sprawiedliwości i chyba w pierwszej kolejności oddamy głos właśnie przedstawicielom Ministerstwa Sprawiedliwości.

Proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Andrzej Grzelak:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Administrowanie przez organy wspólnotowe znaczną i stale rosnącą ilością środków finansowych stało się czynnikiem kryminogennym oraz przyczyniło się do wzrostu przestępczości wymierzonej w interesy gospodarcze Unii Europejskiej. Zorganizowane grupy przestępcze zaczęły na coraz większą skalę uzyskiwać unijne środki za pomocą oszustw, wyłudzeń, fałszerstw oraz korumpowania urzędników. Skala działalności przestępczej zaczęła prowadzić do poważnych zakłóceń w funkcjonowaniu mechanizmów wspólnotowych, uderzając nie tylko w interesy finansowe Unii Europejskiej, ale również w interesy poszczególnych państw członkowskich.

Aby ukrócić omawiany proceder, w latach 1995–1997 ustanowiono Konwencję o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich oraz trzy protokoły do tej konwencji. Przyjęcie tych instrumentów w głównej mierze podyktowane było koniecznością wzmocnienia mechanizmów umożliwiających zwalczanie oszustw dokonywanych na szkodę Unii. Uznano, iż realizacja tego celu możliwa będzie między innymi poprzez określenie wspólnej definicji oszustwa, korupcji czynnej i biernej oraz prania

pieniędzy, a także częściową harmonizację przepisów dotyczących sankcji przewidzianych za te przestępstwa, uznanie odpowiedzialności osób zarządzających przedsiębiorstwami oraz odpowiedzialności osób prawnych, ustanowienie jurysdykcji państw członkowskich w odniesieniu do takich czynów, wprowadzenie regulacji odnoszącej się do zagadnień ekstradycji i ścigania oraz współpracy, a także uznanie zasady *ne bis in idem*.

O znaczeniu omawianych instrumentów może świadczyć okoliczność, iż – inaczej niż w przypadku innych konwencji Unii Europejskiej – konwencja o ochronie interesów finansowych i dwa protokoły zostały ratyfikowane i weszły w życie we wszystkich starych państwach członkowskich Unii Europejskiej, natomiast drugi protokół ratyfikowały prawie wszystkie te państwa. Znaczne tempo wiązania się wyżej wymienionymi instrumentami świadczy o ich niebywałej doniosłości dla członków Unii.

Związanie się konwencją i protokołami nie wymaga wprowadzenia zmian w prawie polskim. Ich stosowanie zapewniają przyjęte przez Wysoką Izbę w latach 2003–2004 znowelizowane przepisy kodeksu karnego, kodeksu postępowania karnego, ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary z 2003 r. oraz stosowane bezpośrednio przepisy samej konwencji.

Z uwagi na okoliczność, iż konwencja i protokoły pozostają w ścisłym związku przedmiotowym, wnoszę o łączne ich rozpatrzenie na posiedzeniu plenarnym Senatu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

My także w druku senackim mamy informację, że jest to jeden dokument, który wpłynął do naszej Izby.

Czy przedstawiciel MSZ chce coś dodać?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Piotr Ogonowski:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo, chcę powiedzieć tylko tyle, że zobowiązanie do przyjęcia umów, które są dzisiaj rozpatrywane przez komisję, wynika z warunków naszego przystąpienia do Unii Europejskiej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Mamy też – podobnie jak w poprzednim przypadku – opinię Biura Legislacyjnego, opracowaną przez pana Macieja Telca. Ostatnie zdanie tej opinii mówi o tym, że ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych, ale mimo to chciałbym umożliwić zabranie głosu.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Wobec tego mam jedno pytanie. Na stronie drugiej od góry jest jedno zdanie: państwa strony, których prawo krajowe zakazuje ekstradycji własnego obywatela”... – zasa-

da taka obowiązuje w prawie polskim – są zobowiązane do objęcia swoją jurysdykcją przestępstwa oszustwa popełnionego przez obywatela na terenie innego państwa członkowskiego. Czyli, krótko mówiąc, obywatel Polski, nawet jak popełni przestępstwo w innym kraju, będzie odpowiadał w Polsce. Tak to należy rozumieć?

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Maciej Telec:**

Tak, ponieważ w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje zasada ekstradycji obywatela polskiego, czyli nie można go wydalic poza granice Polski, aby tam był sądzony. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa senatorów chciałby zabrać głos czy zadać pytanie?

Pan senator Litwiniec, proszę bardzo.

Senator Bogusław Litwiniec:

Ja, również jako wrocławianin, a nie tylko jako obywatel Rzeczypospolitej, będę zdecydowanie głosował za tą konwencją, a jeśli będzie taka potrzeba, to nawet obiema rękoma. Zrobię tak z tego względu, że na temat mojego miasta od wielu lat krąży nie najlepsza opinia, że jest to miejsce prania brudnych pieniędzy, szczególnie rozwinięte w Rzeczypospolitej. Ostatnio tego rodzaju opinia nasiliła się bardzo w związku z zakupem akcji częściowo prywatyzowanego znanego banku PKO. Przeto twierdzę, że wszystkie tego rodzaju czyny prawne, które będą czyścić nasze, powiedziałbym, sumienie w zakresie obrotu pieniędzmi, są niezbędne po to, byśmy się cywilizowali jako naród i jako państwo. Będę namawiał koleżanki i kolegów do poparcia tej konwencji i czynem, i duchem.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś głosy państwa senatorów w tej sprawie?

Pan senator Mąsior, proszę bardzo.

Senator Bogusław Mąsior:

Jeżeli można, na tle wypowiedzi pana kolegi senatora Litwińca chcę zadać pytanie przedstawicielom Ministerstwa Sprawiedliwości. To bardzo dobrze, że eksponujemy tę patologię, która ma miejsce również u nas w życiu gospodarczym. Ale czy my czasami nie przesadzamy? Czy faktycznie w Polsce jest tak źle w stosunku do tych niby-ucywilizowanych państw europejskich? Przecież piorą pieniądze, o czym mówił kolega senator, również podmioty czy osoby spoza granic naszego kraju. To zjawisko, moim zdaniem, jest negatywne, ale nierozłącznie towarzyszy otwartemu rynkowi

i wolności gospodarczej. W związku z tym mam pytanie, czy my nie przesadzamy, bo sami zaczynamy o sobie mówić gorzej, niż to po prostu wypada.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania senatorów? Bo jeśli są, to moglibyśmy je, że tak powiem, zablokować.

Nie widzę chętnych.

W takim razie proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Andrzej Grzelak:**

Chcę powiedzieć tylko tyle, że dzisiaj przedstawiamy do zaakceptowania Szanownej Komisji ustawę, która nie wynika z naszego własnego stanowiska. Jest tylko nasza akceptacja...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No tak, pytanie jest retoryczne, bo trudno powiedzieć tutaj, czy my przesadzamy, czy nie przesadzamy. W każdym razie akceptujemy to po to, żeby przestępstwa ponadgraniczne, że się tak wyrażę, ująć w ten sam sposób. A gdyby posunąć się troszeczkę dalej, to można by powiedzieć, że przestępstwa istnieją od czasów kamiennych tablic Mojżesza. Rzeczywiście nie jest prawdą, że jesteśmy krajem, w którym w jakiś szczególny sposób kwitnie przestępczość w porównaniu z innymi. Na pana pytanie, Panie Senatorze, mogę tylko tak odpowiedzieć.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Domyślam się, że pan senator Mąsior chciał właśnie postawić pytanie, na ile w Polsce jest naprawdę źle, a na ile sami się oskarżamy.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Bogusław Mąsior:

Rozumiem, że odpowiednie resorty i organy porównują czy dokonują analizy tego, co jest u nas i tego, co jest gdzie indziej. Z tego właśnie wynikało moje pytanie. Za każdym razem gdy otworzymy gazetę, włączymy radio, telewizję, rysuje się tak czarny obraz naszego państwa, że jeżeli ma się słabą odporność psychiczną, to można zadać pytanie: w jakim państwie ja mieszkam? Ja uważam, że Polska jest krajem pięknym i dobrym i na pewno przestępczość nie jest tak wysoka, jak wynika z ogólnego postrzegania. I dlatego pytałem, czy państwo mają właśnie taki bardziej szczegółowe informacje na temat tego rodzaju zagadnień, co nie oznacza, że kwestionuję zasadność ratyfikacji tego protokołu i jeszcze parę innych rzeczy.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Może teraz pierwszy pan minister Dakowski, bo sygnalizował już wcześniej chęć zabrania głosu.

Proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Paweł Dakowski:**

Zasadniczo zgadzam się z uwagą pana senatora, chociaż trudno jest mówić o konkretnych danych, które oczywiście potwierdziłyby tezę pana senatora, a w pewnym sensie także i moją. Nie ulega wątpliwości, że każda ratyfikacja protokołu czy wprowadzenie przepisów, które uniemożliwiają na przykład pranie brudnych pieniędzy, nie są dzisiaj skierowane przeciwko obywatelom polskim. Idea tych konwencji polega na wprowadzeniu przepisów, które obojętnie komu uniemożliwią dokonywanie tego procederu na terytorium Rzeczypospolitej czy Unii Europejskiej. Właśnie w taki sposób podchodziłbym do działań prawnych, które są dzisiaj podejmowane, a nie w kategoriach oceniania Polaków i tego, że akurat ten przepis przyjmujemy teraz w Polsce. Oczywiście jeżeli chodzi o problem prania brudnych pieniędzy, to moglibyśmy wskazać wiele innych krajów, gdzie jest on nasilony w dużo większym stopniu niż w Polsce.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

I pan minister, proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Andrzej Grzelak:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Nawiązując do tego, co powiedział pan senator Litwiniec, chcę powiedzieć, że ta konwencja i protokoły dają nam możliwość ścigania przestępstw dokonywanych w Polsce przez obcokrajowców. To jest podstawowa wartość, jeżeli patrzeć z tego punktu widzenia.

Można też powiedzieć – jeżeli miałbym kontynuować ten wątek – że Polska nie odbiega od normy. Jeżeli zaś chodzi o liderów, to chcę oznajmić, że Grecja bije nas na głowę, jeżeli chodzi o przestępczość. To wszystko. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Jeszcze pan senator Litwiniec.

Proszę.

Senator Bogusław Litwiniec:

Chcę dodać tylko jedno zdanie. Opowiadając o sytuacji we Wrocławiu, miałem na myśli niewidziane przez moje oczy – co zastrzegam – ale, że tak powiem, opłotkowane walizki pełne pieniędzy Rzeczypospolitej przywożone z zachodu i z południa.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy możemy przystąpić do głosowania nad tym punktem? Chyba tak.

Wobec tego kto z państwa senatorów jest za przyjęciem ustawy o ratyfikacji konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich itd., zgodnie z drukiem nr 818? (6)

(Głos z sali: Wszyscy państwo senatorowie: 6 osób.)

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa senatorów chciałby być sprawozdawcą tego punktu?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pan senator Maścior?

Bardzo proszę.

Jeżeli możemy się cofnąć jeszcze do punktu pierwszego, bo nie wyznaczaliśmy sprawozdawcy tej ustawy.

Czy jest jakiś chętny senator? Bo domyślam się, że pani senator pewnie nie. Kto chciałby być sprawozdawcą ustawy o broni?

Skoro na razie nie ma chętnych, to później przystąpimy do rozstrzygnięcia tego problemu. W najgorszym razie sprawozdawcą będzie sam przewodniczący.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przechodzimy do punktu trzeciego naszego posiedzenia, druk senacki nr 819. Punkt dotyczy rozpatrzenia ustawy o ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie zniesienia wiz dla uchodźców, sporządzonego w Strasburgu 20 kwietnia 1959 r. Myślę, że w tej sprawie zabierze głos przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Paweł Dakowski:**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Europejskie porozumienie w sprawie zniesienia wiz dla uchodźców określa warunki, zgodnie z którymi jest możliwe podróżowanie uchodźców pomiędzy państwami w ruchu bezwizowym. Zgodnie z postanowieniami porozumienia uchodźcy przebywający legalnie na terytorium państwa strony porozumienia, będą zwolnieni z obowiązku uzyskania wiz na wjazd lub wyjazd z terytorium innego państwa strony porozumienia, jeżeli posiadają ważny dokument podróży wystawiony przez władze państwa porozumienia, na którego terytorium legalnie mieszkają, a wizyta ich nie trwa dłużej niż trzy miesiące.

Ponadto państwa strony porozumienia, których władze wydały uchodźcy dokument podróży, będą zobowiązane do przyjęcia uchodźcy ponownie na terytorium swojego państwa, jeżeli państwo strona porozumienia, na którego terytorium uchodźca wjechał, zwróci się z takim żądaniem. Zasada ta nie będzie obowiązywała, w sytuacji gdy władze państwa, na którego terytorium uchodźca wjechał, wydały mu zezwolenie na osiedlenie się.

Rzeczpospolita Polska, wiążąc się porozumieniem, złoży deklarację, w wyniku której termin „osiedlenie” użyty w tekście porozumienia w art. 5, będzie rozumiany

jako pobyt związany z przeniesieniem ważnych interesów życiowych uchodźcy, na który uchodźca uzyskał inne niż wiza zezwolenia, stosownie do przepisów regulujących zasady wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Polski. Nie będzie uważany za osiedlenie się pobyt, na który uchodźca uzyskał zezwolenie w związku z nauką, leczeniem, pobytem w sanatorium lub innych podobnych placówkach. Złożenie przez Rzeczypospolitą Polską powyższej deklaracji jest niezbędne do uniemożliwienia wykorzystywania przez uchodźcę pobytu na terytorium Polski związanego z nauką, pobytem w sanatorium lub innych placówkach niezgodnie z jego przeznaczeniem. Chodzi o to, żeby nie była to przesłanka gwarantująca w zasadzie bezterminowy pobyt na terytorium Polski bez możliwości przekazania uchodźcy do kraju, który wydał dokument podróży w związku z nadaniem statusu uchodźcy.

Związanie się Rzeczypospolitej Polskiej tym porozumieniem nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa, jak również nie wywoła skutków finansowych polegających na zwiększeniu wydatków lub zmniejszeniu dochodów podmiotów sektora finansów publicznych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych chciałby coś dodać?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych**

Piotr Ogonowski:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych w pełni podziela pogląd Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o celowości przystąpienia Polski do powyższego porozumienia. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Jest wśród nas pani Katarzyna Iwicka, legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Senatu. Mamy pani opinię, ale jeżeli chciałaby pani coś dodać czy skomentować, to bardzo proszę.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Katarzyna Iwicka, Biuro Legislacyjne.

Nie, Panie Senatorze. Podtrzymuję moją opinię o braku zastrzeżeń legislacyjnych. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Kto z państwa senatorów chciałby zabrać głos w sprawie ustawy o ratyfikacji porozumienia w sprawie zniesienia wiz dla uchodźców?

Sprawa wydaje się oczywista.

Senator Bogusław Litwiniec:

Poza oczywiście...

(*Przewodniczący Zbigniew Kulak:* Proszę nacisnąć guzik jeszcze raz, Panie Senatorze.)

Oczywiście poza samą definicją, która była, jest i będzie na pewno pewną wątpliwością czy pewnym pytaniem do sumienia, kto to jest tak naprawdę ten uchodźca. Chcę, żeby padły te słowa.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję.

Głos zabrał kandydat na sprawozdawcę tego punktu.

Proszę, Panie Ministrze.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Paweł Dakowski:* Oddam głos panu dyrektorowi Węgrzynowi.)

Dyrektor Generalny Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców

Jan Węgrzyn:

Jan Węgrzyn, Urząd do spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

W 1951 r. przyjęto konwencję genewską o uchodźcach, która została ratyfikowana przez Polskę w roku 1991. Zgodnie z tą konwencją uchodźcą jest ten cudzoziemiec, który ucieka ze swojego kraju pochodzenia ze względu na prześladowania z powodu rasy, religii, narodowości i wyznawanych poglądów politycznych. Na podstawie tej definicji od 1991 r. władze Rzeczypospolitej zarówno w imieniu rządu polskiego, jak i całej społeczności międzynarodowej, która przyjęła tę konwencję genewską, nadają w Polsce status uchodźcy tym cudzoziemcom, którzy rzeczywiście wykażą, iż w swoich krajach pochodzenia byli prześladowani z przyczyn, o których powiedziałem przed chwilą. Do tej pory status uchodźcy w Polsce otrzymało ponad trzy tysiące cudzoziemców. Przyjęcie tego porozumienia w istotny sposób ułatwi im podróżowanie po innych krajach nie tylko Europy, ale i świata. W tej chwili mimo przyznanego im statusu uchodźcy muszą oni występować o wizy w placówkach dyplomatycznych, co nie tylko wydłuża procedury, lecz także zwiększa ponoszone przez nich koszty, a wiadomo, że nie należą oni do ludzi bogatych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Nie widzę chętnych. Dziękuję.

W takim razie możemy chyba przystąpić do głosowania.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem ustawy o ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie zniesienia wiz dla uchodźców, sporządzonego w Strasburgu 20 kwietnia 1959 r.? (6)

(Głos z sali: Wszyscy państwo senatorowie.)

Dziękuję bardzo.

Pan senator Litwiniec podtrzymuje swoją wolę sprawozdawania?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję bardzo.

Dziękuję także panu senatorowi Lorenzowi za gotowość bycia sprawozdawcą pierwszego punktu dotyczącego broni. Jak widać, mamy trzech sprawozdawców.

Myślę, że podziękujemy już naszym gościom, dlatego że czwarty punkt dotyczy naszych wewnętrznych spraw i jest pewną kontynuacją tematu poprzedniego posiedzenia. Sądzę więc, że nasi goście z radością udadzą się do pracy. Dziękuję jeszcze raz i przepraszam za zorganizowanie posiedzenia o tak wczesnej porze.

(Rozmowy na sali)

Czy pan senator zna może przypadkiem wynik wyborów w Stanach Zjednoczonych? My oczywiście mamy już gotowe dwie wersje, żeby oczywiście zawsze być po słusznej stronie.

(Głos z sali: Na razie brakowało jednego głosu, ale...)

Tak, tak, to było wtedy, gdy rozpoczynaliśmy nasze posiedzenie. Drzwi można by zamknąć, bo niepotrzebnie nam przeszkadzają.

Szanowni Państwo Senatorowie, mamy punkt czwarty. Poprzednie kilkugodzinne posiedzenie – kto z państwa uczestniczył, to pamięta – dotyczyło euroregionów. Wówczas w obecności kilkunastu, a w porywach chyba nawet ponad dwudziestu gości trudno było wypracować dokument, w którym każde słowo i każdy przecinek byłby przemyślany. Dlatego dzisiaj chcę w jakimś sensie wrócić do podsumowania tamtego posiedzenia. Dysponujecie państwo jednostronicowym oświadczeniem, bo taką formę Biuro Legislacyjne ostatecznie podpowiada, Komisji Spraw Zagranicznych Senatu z dopiskiem „projekt”.

Jeżeli są jakieś uwagi, to bardzo proszę.

(Głos z sali: Brak kropki...)

Teraz jeszcze kropki, po pierwszym zdaniu?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie, ale to są dwukropki.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Na razie nie ma, ale pan z Biura Legislacyjnego proponuje: żeby...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie? Nie.

(Głos z sali: Konsultowałam to z Działem Stenogramów. Skoro tutaj są myślniki, to już nie ma kropek.)

(Głos z sali: To jest zdanie wprowadzające, tak więc...)

(Głos z sali: To nic nie zmienia.)

Nie, nie, oczywiście merytorycznie to nic nie zmienia, ale dobrze by było, żeby nam ktoś później nie wytknął...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Bogusław Litwiniec:

Tak bardzo po przyjacielsku chcę się zwrócić do kolegi przewodniczącego. Chcę się podzielić jedną myślą, którą między innymi często prezentuje w swoich publikacjach znawca problemów przygranicznych, dyrektor Biblioteki Narodowej, pan Jagiełło. Używa on od dawna bardzo optymistycznego pojęcia „otwartego patriotyzmu”. I wszelkie tego rodzaju działania podejmowane dla rozwoju współpracy przygranicznej są manifestacją patriotyzmu, a więc pewnych cech narodowych, ale patriotyzmu otwartego, który, powiedziałbym, przeciwstawia się różnym objawom szowinizmu, nacjonalizmu itd. Jeśli można by było wprowadzić właśnie to pojęcie patriotyzmu otwartego jako przykład czy też pewną sugestię, to byłbym za. Jeżeli nie, to nie będę się upierał.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

No właśnie, Panie Senatorze, bo jak zaczniemy manipulować, to...

Wydaje mi się, że nie ma w tym projekcie jakichś rażących sformułowań, które należałoby wykreślić, a z kolei rozszerzać go możemy, że ho, ho.

Przyjmujemy? Czy mogę prosić o głosowanie nad poparciem tego tekstu?

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tego tekstu w wersji, którą przedstawiliśmy? (7)

(Głos z sali: Wszyscy państwo senatorowie.)

Dziękuję bardzo.

W tej sprawie nie potrzeba sprawozdawcy, ale czuję się upoważniony do tego, żeby skierować do rządu pismo z informacją o tym, że takie posiedzenie się odbyło i zakończyło się przyjęciem określonych wniosków.

Czy ktoś chce zabrać głos w innych kwestiach?

Ustawy, które dzisiaj rozpatrywaliśmy, będą przedmiotem następnego posiedzenia Senatu w połowie listopada. Staraliśmy się popracować z pewnym wyprzedzeniem po to, żeby nie zwoływać państwa do Warszawy w następnym tygodniu.

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 41)

Kancelaria Senatu

Opracowanie: Magdalena Marczevska

Publikacja: Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851